

Wet BIG

Doel

De wet BIG heeft als doelstelling de kwaliteit van de beroepsuitoefening te bevorderen en te bewaken en de cliënt te beschermen tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen door beroepsbeoefenaren.

Reikwijdte

Het uitgangspunt van de wet BIG is dat in principe iedereen handelingen op het gebied van de individuele gezondheidszorg mag uitvoeren. De wet is alleen van toepassing op beroepsbeoefenaren die individuele gezondheidszorg verlenen.

Individuele gezondheidszorg is zorg op niveau, gericht op de individuele hulpvrager en op diens gezondheid.

Voorbehouden handelingen

Een aantal handelingen valt niet onder het uitgangspunt dat iedereen alle geneeskundige handelingen mag verrichten en mag slechts door een beperkte groep beroepsbeoefenaren verricht worden. Deze handelingen worden 'voorbehouden handelingen' genoemd. De voorbehouden handelingen zijn handelingen die een aanmerkelijk gezondheidsrisico voor de cliënten met zich meebrengen wanneer zij door niet deskundigen worden verricht, bijvoorbeeld het toedienen van injecties.

De wet BIG onderscheidt drie categorieën bevoegden voor het verrichten van voorbehouden handelingen:

1. Zelfstandig bevoegde

Een beperkt aantal beroepsbeoefenaren mag voorbehouden handelingen zelfstandig verrichten. In de algemene instellingen voor verstandelijk gehandicapten is dit alleen de arts.

2. Niet zelfstandig bevoegde

Indien aan een aantal in de wet gedane voorstellen is voldaan, mogen ook anderen (niet zelfstandig bevoegden) de voorbehouden handelingen uitvoeren.

De eerste voorwaarde is dat de handeling in opdracht van een arts moet worden uitgevoerd. De indicatie moet dus door een arts gesteld worden.

Ten tweede moet het zowel voor de arts (opdrachtgever) als voor degene die de handeling zal uitvoeren (opdrachtnemer) aannemelijk zijn, dat laatstgenoemde bekwaam is om de handeling te verrichten.

Zo nodig moet de arts toezicht houden en aanwijzingen geven.

De voorbehouden handelingen zullen veelal door verpleegkundigen worden uitgevoerd. In principe mag iedereen, ook verpleeghulpverleners, verzorgenden en anderen, mits zij aan de gestelde voorwaarden voldoen, dit doen.

Specifieke vraagstellingen rond het verrichten van voorbehouden handelingen worden altijd voorgelegd aan de arts en de hiervoor aangewezen manager.

3. Functioneel zelfstandig bevoegde

Er is ook een categorie 'functioneel zelfstandigen'; dit betreft verpleegkundigen. Zij zijn deskundig om enkele voorbehouden handelingen te verrichten zonder toezicht en zonder tussenkomst. De verpleegkundige dient zichzelf wel bekwaam te achten om de handeling uit te voeren. Wel blijft een opdracht nodig van de arts en de bekwaamheid om de handelingen te kunnen verrichten.

Registratie

Het woonadres en de dagbestedinglocatie van cliënten bij wie voorbehouden handelingen worden verricht zijn bekend bij PO&O, de Flexpool en de AVG arts van Arduin. Dit is van belang i.v.m. de toetsing en inzetbaarheid van Supportwerkers.

Bevoegdheid, bekwaamheid en scholing

Arduin is vrij om binnen de grenzen van de wet bevoegdheden, scholing en bekwaamheid zelf te regelen. Arduin heeft ervoor gekozen om verpleegkundigen, ziekenverzorgenden en verzorgenden IG voorbehouden handelingen uit te laten voeren, nadat zij de cursus voorbehouden handelingen en de cursus medicatieverstrekking en beheer gevolgd hebben.

Bevoegdheid

Een verpleegkundige, ziekenverzorgende en een verzorgende IG mogen zonder direct toezicht verpleegkundige handelingen uitvoeren. Mits men bekwaam is om deze handeling uit te voeren. Men is zelf verantwoordelijk m.b.t. de bekwaamheid.

Anders opgeleiden hebben hierin geen bevoegdheid.

Arduin mag zelf regelen welke niet voorbehouden verpleegtechnische handelingen door anders opgeleide, na scholing en autorisatie, mogen worden verricht (zie protocollen verpleegtechnische vaardigheden).

Deskundigheid en bekwaamheid

Deskundigheid op een bepaald gebied wordt verkregen door het volgen van een opleiding. Bekwaamheid heeft betrekking op wat een beroepsbeoefenaar individueel weet en kan. Bekwaamheid bewijst je in de praktijk. Het is daarom de verantwoordelijkheid van de Supportwerker (verpleegkundige, ziekenverzorgende, verzorgende IG) om te bepalen of hij of zij nog over voldoende bekwaamheid beschikt om een bepaalde handeling te kunnen en mogen verrichten. Is dat niet zo dan mag de handeling niet worden verricht en moeten naar alternatieven worden gezocht. **(Er dient wel scholing plaats te vinden op korte termijn.)**

Alternatieven: inschakelen van de arts of een bekwame collega-supportwerker of deze raadplegen.

Scholing

Arduin heeft een taak in de regelmatige (bij)-scholing van de medewerkers.

Dit is geregeld door middel van; gerichte training / instructie rondom een cliënt.

De trainersgroep verpleegtechnische handelingen instrueert / schoolt op verzoek van manager, arts, medewerker van Arduin.

Scholing en deskundigheidsbevordering.

Arduin werkt met reguliere bijscholingsprogramma's die het mogelijk maken om de feitelijke bekwaamheid op peil te houden.

Om de bekwaamheid objectief aantoonbaar te maken wordt na de cursus voorbehouden handelingen aan de zorgmedewerkers een bekwaamheidsverklaring uitgereikt.

Toetsing

Om de zekerheid te hebben dat de uitvoerder van de voorbehouden handelingen bekwaam is, zijn de cliënt, de arts en de supportwerker gebaat bij duidelijke en zorgvuldig opgestelde regels met betrekking tot het overdragen van opdrachten.

Arduin streeft ernaar om minimaal 1x per 3 jaar de bekwaamheid van een

beroepsbeoefenaar om bepaalde handelingen naar behoren uit te voeren te toetsen en dit vervolgens schriftelijk vast te leggen in een bekwaamheidsverklaring.

Deze toetsing en beheer van dit systeem van bekwaamheidsverklaringen wordt in Arduin uitgevoerd door de trainersgroep verpleeg technische handelingen.

Op deze manier is gegarandeerd dat betrokken medewerkers zich kunnen bekwamen en daardoor in staat zijn de handeling te verrichten.

Protocol

Een protocol kan de kwaliteit van het handelen van de beroepsbeoefenaar ondersteunen. Een protocol dient aanwezig te zijn op de locatie. De benodigde protocollen zijn te vinden op het Extranet van Arduin onder het kopje regelingen / protocollen verpleegtechnische handelingen.

Opleidingseisen en registratie

In de wet BIG worden opleidingseisen gesteld aan beroepsbeoefenaren.

Het met succes volgen van een opleiding geeft recht op het voeren van een titel – en voor een aantal beroepen (o.a. verpleegkundigen) inschrijving in het bijbehorende register.

De registratie wordt landelijk uitgevoerd en is voor de verpleegkundigen eind 1997 voltooid.

Tuchtrecht en strafrecht

De beroepsbeoefenaren (o.a. verpleegkundigen), die in het register zijn opgenomen vallen onder het tuchtrecht. De wet BIG geeft twee tuchtnormen. De eerste heeft betrekking op zorgvuldigheid bij het verlenen van zorg aan de cliënt en zijn naaste betrekkingen. De tweede norm heeft betrekking op alle andere gedragingen die strijdig zijn met het belang van een goede uitoefening van de individuele gezondheidszorg. Bijvoorbeeld fraude tegenover de verzekeraar. Vanaf 1997 is het tuchtrecht van kracht.

Drs. P.M. van Belle-Kusse
Raad van Bestuur

PO&O versie Jan 2010